

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นการศึกษาโดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งได้ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. ระยะเวลาการวิจัย
3. ขั้นตอนการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
5. วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแปน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล จำนวน 35 คน
 - 1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน
 - 1.1.2 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน
 - 1.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน
 - 1.1.4 คณะครูและพนักงานบริการทั่วไป จำนวน 4 คน
 - 1.1.5 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 20 คน (โดยความสมัครใจ)
 - 1.1.6 พระสงฆ์ จำนวน 2 รูป

1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแปน ปี

การศึกษา 2553 จำนวน 61 คน

- 1.2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 คน
- 1.2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 13 คน
- 1.2.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 9 คน
- 1.2.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 คน
- 1.2.5 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 คน
- 1.2.6 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 11 คน

2. ระยะเวลาการวิจัย

ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553

3. ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research : PAOR) ตามแนวคิดของ Kemmis และ Mc Taggart (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 3) เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Action) การสังเกต (Observation) การสะท้อนผล (Reflection) ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นขั้นการวางแผนหลังจากศึกษาสภาพปัจจุบัน และวิเคราะห์ กำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม และตรวจสอบผลการผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแปน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในปีการศึกษา 2552 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 84 คน พบว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.95 ระดับดี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ระดับปานกลาง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 27.38 ระดับต่ำ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม วิเคราะห์แล้วพบว่า นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม อยู่ 4 ด้าน คือ 1) ด้านความรับผิดชอบ 2) ด้านความซื่อสัตย์ 3) ด้านความมีระเบียบวินัย 4) ด้านความสะอาด ซึ่งผู้วิจัยได้วางแผนในการดำเนินการ ดังนี้

1.1 กลยุทธ์ในการเสริมสร้างคุณธรรม ทั้ง 4 ด้าน คือ

1.1.1 จัดกิจกรรมหลักการเรียนรู้การสอนที่สอดแทรกการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสะอาด ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.1.2 จัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนถือปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น การแบ่งบริเวณให้รับผิดชอบรักษาความสะอาด กิจกรรมการเดินทางไป – กลับ กิจกรรมบันทึกการทำ ความดี กิจกรรมเวรล้างห้องส้วม และกิจกรรมตรวจการแต่งกายประจำวัน โดยประกาศชมเชย หน้าเสาธงก่อนขึ้นชั้นเรียน

1.1.3 จัดอบรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม 2 ครั้ง 3 วัน

1.1.4 จัดกิจกรรมเสริมให้กับนักเรียนในการอบรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

1.1.5 ระดมความคิดของผู้ร่วมวิจัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของคุณครู โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม

1.1.6 จัดอบรมให้ความรู้แก่คณะครูในโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.1.7 การนิเทศให้ความช่วยเหลือครูและนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมหลักและ กิจกรรมเสริม

1.2 กำหนดแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อให้การปฏิบัติตามกิจกรรมบรรลุ เป้าหมายตามระยะเวลาในการดำเนินงาน ผู้เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของการวิจัยไว้ 3 ระยะ ซึ่งสามารถสรุป เป็นแผนการดำเนินการได้ดังนี้

ภาพที่ 2 แผนการดำเนินงานขั้นตอนการวิจัย

ตารางที่ 1 แผนปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแปน

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินการ	ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เก็บ	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
1. สำรวจปัจจุบัน ปัญหา โรงเรียน บ้านหนองแปน สพท. มค. 2	ทราบปัจจุบัน ปัญหา	17 - 23 พ.ค. 2553	การดำเนินงานกิจกรรม - ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - ผู้บริหาร โรงเรียน - ครูผู้สอน	ข้อมูล - การสำรวจ - การสัมภาษณ์	รวบรวมข้อมูล - แบบสำรวจ - แบบสรุปผลการสำรวจ - แบบสัมภาษณ์	โรงเรียนบ้านหนองแปน
2. กำหนดเป้าหมาย / กำหนดกิจกรรม/สร้างเอกสารประกอบ การอบรม	- มีเป้าหมาย - มีกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม - เอกสารประกอบ การอบรม	24 พ.ค. 2553 - 30 มิ.ย. 2553	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย	- การประชุม ระดมความคิด	- แบบบันทึกการ ประชุม	- กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
3. สร้างเครื่องมือในการ วิจัยและการเก็บ รวบรวมข้อมูล	- เพื่อให้ได้รูปแบบ การสร้างเครื่องมือ	24 พ.ค. 2553 - 30 มิ.ย. 2553	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - ผู้เชี่ยวชาญ - อาจารย์ที่ปรึกษา	- ระดมสมอง	- บันทึกการ ประชุม	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - ผู้เชี่ยวชาญ - อาจารย์ที่ปรึกษา

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
4. จัดกิจกรรมหลัก - ด้านความรู้รับผิดชอบ - ด้านความซื่อสัตย์ - ด้านความมีระเบียบวินัย - ด้านความสะอาด	- เพื่อพัฒนาการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสะอาด	24 พ.ค. 2553 - 30 มิ.ย. 2553	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - ครูผู้รับผิดชอบ กิจกรรม - ประชากร กลุ่มเป้าหมาย	- ประเมิน พฤติกรรม - สังเกต พฤติกรรม - สรุปล สังเกต พฤติกรรม - สัมภาษณ์	- แบบสำรวจ - แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์ - แบบสรุปผลการสังเกตพฤติกรรม	- ครู - ผู้ปกครอง - นักเรียน - กลุ่มเป้าหมาย
5. การประเมิน - กิจกรรมหลักทั้ง 4 ด้าน - กิจกรรมเสริมทั้ง 4 ด้าน	เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานและทราบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ทั้ง 4 ด้าน	24 มิ.ย. 2553	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - ครูผู้รับผิดชอบ กิจกรรม - ประชากร กลุ่มเป้าหมาย	- วิเคราะห์ข้อมูล - ประเมินกิจกรรม	- แบบบันทึกการกิจกรรม - แบบประเมินกิจกรรม	- ครู - ผู้ปกครอง - นักเรียน - กลุ่มเป้าหมาย

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินงานกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
6. จัดอบรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม 2 คืน 3 วัน	- อบรมฝึกปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรม จากพุทธศาสตร์นา	25 - 27 มี.ย. 2553	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - ประชากร กลุ่มเป้าหมาย	ข้อมูล - ตั้งแต่ บันทึก พฤติกรรม - สัมภาษณ์	- แบบบันทึก ประเมินกิจกรรม - แบบสัมภาษณ์	- ผู้ปกครอง - นักเรียน - ครู - กลุ่มเป้าหมาย
7. การประเมินจากภาคการวัด การอบรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	- เพื่อประเมินผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน	27 มี.ย. 2553	- ผู้วิจัย - ผู้ร่วมวิจัย - ครูผู้รับผิดชอบ กิจกรรม - ประชากร กลุ่มเป้าหมาย	- วิเคราะห์ ข้อมูล - สรุปการประเมินผล กิจกรรม	- แบบประเมิน กิจกรรม - แบบประเมิน พฤติกรรม	- ผู้ปกครอง - นักเรียน - ครู - กลุ่มเป้าหมาย

2. การปฏิบัติตามแผน (Action) การดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแปน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ได้ กำหนดไว้ คือ ปฏิบัติตามแผนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

ประชุมชี้แจงผู้ร่วมวิจัย จัดกิจกรรมหลักทั้ง 4 ด้านและกิจกรรมเสริม ตามแผนการ ปฏิบัติการ โดยการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผน (Planning) ดำเนินการแยกกิจกรรมตามเกณฑ์การสำรวจสภาพ ปัจจุบันปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมที่ครูสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรับผิดชอบ

1.2 ด้านความซื่อสัตย์

1.3 ด้านความมีระเบียบวินัย

1.4 ด้านความสะอาด

2. กิจกรรมเสริม คือ กิจกรรมที่จัดทำแผนระยะยาวที่จะต้องจัด โครงการกำหนด กิจกรรมเสริม ให้ดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนที่ได้ปฏิบัติประจำวัน ซึ่งมี กิจกรรม ดังนี้

2.1 กิจกรรมการแบ่งเขตความรับผิดชอบบริเวณภายในโรงเรียน

2.2 กิจกรรมการบันทึกความดี

2.3 กิจกรรมการเดินทางมาโรงเรียน-กลับบ้าน

2.4 กิจกรรมการตรวจความสะอาดและการแต่งกายประจำวัน

ขั้นที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) การดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแปน ในครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ได้ กำหนดไว้ ดังนี้

1. กิจกรรมหลัก ประชุมชี้แจงให้ครูผู้สอนทุกคนสอนคุณธรรม จริยธรรม โดย จัดทำแผนการสอนที่สอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พร้อมทั้งมีการนิเทศการสอน

2. กิจกรรมเสริม การดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีการ ดำเนินการ ดังนี้

2.1 จัดประชุมชี้แจง คณะครูและนักเรียน เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมเสริมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน จำนวน 4 กิจกรรม ดังนี้

2.1.1 กิจกรรมการแบ่งเขตความรับผิดชอบบริเวณภายในโรงเรียน โดยแบ่งบริเวณให้นักเรียนรับผิดชอบดูแลความสะอาดและรักษาไม้ดอกไม้ประดับแต่ละกลุ่ม และเวรทำความสะอาดบริเวณอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย

2.1.2 กิจกรรมการบันทึกความดี โดยเป็นการบันทึกทำความดีของนักเรียนในแต่ละวัน เช่น การเก็บสิ่งของหรือเงินได้แล้วนำมาแจ้งครูเพื่อประกาศหาเจ้าของ

2.1.3 กิจกรรมการเดินแถวมาโรงเรียน-กลับบ้าน โดยจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามระยะทางและพื้นที่บริเวณที่พักมีหัวหน้ากลุ่มคุมแถวการเดินทางมาโรงเรียน - กลับบ้าน

2.1.4 กิจกรรมการตรวจความสะอาด และการแต่งกายประจำวันให้ถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน โดยให้ครูเวรและครูประจำชั้นตรวจความสะอาด และการแต่งกายประจำวันตอนเช้าแถวหน้าเสาธงตอนเช้าทุกวัน

2.2 โรงเรียนออกคำสั่งมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบ ปฏิบัติตามกิจกรรมเสริมทั้ง 5 กิจกรรม โดยมีการควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ ประเมินผล ตลอดจนให้มีการประกวด โดยให้รางวัลนักเรียนตามกิจกรรมเสริม ดังนี้

2.2.1 การประกวดการรับผิดชอบบริเวณภายในโรงเรียนของแต่ละกลุ่ม ประจำสัปดาห์ และประจำเดือน โดยประกาศหน้าเสาธงให้รางวัลพร้อมเกียรติบัตร

2.2.2 การประกวดนักเรียนทำความดีรายบุคคล ประจำสัปดาห์และประจำเดือน โดยประกาศหน้าเสาธงให้เกียรติบัตร

2.2.3 การประกวดการเดินแถวมาโรงเรียน-กลับบ้านของแต่ละกลุ่ม ประจำสัปดาห์ และประจำเดือน โดยประกาศหน้าเสาธงให้รางวัลพร้อมเกียรติบัตร

2.2.4 การประกวดการตรวจความสะอาดและการแต่งกายประจำวัน ประจำเดือน โดยประกาศหน้าเสาธงให้รางวัลพร้อมเกียรติบัตร

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยบันทึกและสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเพื่อนำไปประเมินผล และปรับปรุงการดำเนินงานการจัดกิจกรรมต่อไป

ขั้นที่ 4 สะท้อนผลการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และ
 ดำเนินการเสริมสร้างฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน กลุ่มเป้าหมายโดยการจัดอบรม จำนวน 2
 คืน 3 วัน โดยดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดประชุมชี้แจงและระดมความคิดในการจัดดำเนินการอบรมเพื่อ
 เตรียมการ ดังนี้

- 1.1 ขออนุญาตจัดกิจกรรมและขออนุมัติงบประมาณในการดำเนินการ
- 1.2 เตรียมบุคลากรในการดำเนินการ คณะดำเนินงานแต่ละฝ่ายรวมทั้ง

วิทยากรที่จะให้การอบรม

- 1.3 เตรียมวัสดุ – อุปกรณ์ เอกสารให้ความรู้และสถานที่อบรม

ขั้นที่ 2 ดำเนินการอบรมตามเอกสารความรู้การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
 นักเรียนให้ความรู้และฝึกปฏิบัติ ตามที่ได้กำหนดในเอกสารการอบรม

ขั้นที่ 3 บันทึกและสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในขณะอบรม

ขั้นที่ 4 สะท้อนผลการดำเนินการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

กลุ่มเป้าหมาย

4.1 ประชุมคณะผู้ร่วมวิจัยและคณะดำเนินการจัดอบรม เกี่ยวกับพฤติกรรมที่
 เกิดขึ้นจากการอบรม

4.2 ประเมินผลการดำเนินงานและพฤติกรรมนักเรียน

3. การสังเกต (Observation) ผลที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อการเสริมสร้าง
 คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในการจัดกิจกรรมหลัก กิจกรรมเสริมและการจัดดำเนินการอบรม
 ทำการบันทึกข้อคำถาม ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆของผู้ร่วมวิจัยระหว่างการปฏิบัติงาน
 ร่วมกันเพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทำการสังเกต
 และประเมินพฤติกรรมนักเรียนก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินงานตลอดจนหลังการดำเนินงาน
 การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมทุกครั้งเพื่อนำไปสะท้อนผลต่อไป

4. การสะท้อนผล (Reflection) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันประชุมสะท้อนผลการ
 ปฏิบัติการ ทั้งการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการประชุมสะท้อนผล
 ซึ่งถือว่าการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และประสบการณ์หรือข้อที่ค้นพบในทางที่ดีและที่เป็น
 จุดบกพร่องของการดำเนินงานเพื่อเอื้อต่อการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และวิธีการต่อไป

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

1. แบบสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัยและด้านความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแปน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นรายบุคคลก่อนวิเคราะห์และสรุปสภาพปัจจุบันปัญหา
2. แบบสรุปการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัยและด้านความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแปน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ก่อนวิเคราะห์และสรุปสภาพปัจจุบันปัญหา
3. แบบสัมภาษณ์ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแปน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ก่อนวิเคราะห์และสรุปสภาพปัจจุบันปัญหา
4. แบบบันทึกการประชุม ใช้บันทึกการประชุมเพื่อระดมความคิดในการวิเคราะห์ปัญหา วางแผนและปฏิบัติงานร่วมกัน
5. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อศึกษาวิเคราะห์การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ทั้งปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ก่อนและหลังการดำเนินการ
6. แบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนเพื่อการวิจัยเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมทั้งก่อนและหลังการดำเนินการ
7. แบบสังเกตพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนแต่ละรายบุคคล เป็นรายสัปดาห์ในระหว่างดำเนินการ
8. แบบสรุปการสังเกตพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน เป็นรายเดือนในระหว่างดำเนินการ
9. แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมหลัก กิจกรรมเสริมและการจัดการอบรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ
10. แบบทดสอบพฤติกรรมการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมทดสอบก่อนและหลังการอบรม

5. วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสังเกตพฤติกรรมที่ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนแต่ละรายบุคคล เป็นรายสัปดาห์ในระหว่างดำเนินการ

2. แบบแบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนเพื่อการวิจัยการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านหนองแปน อำเภอขามเฒ่าสุราษฎร์ธานี จังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านคุณธรรม จริยธรรม ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมได้ดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดขอบข่ายของข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความสะอาด

2. กำหนดขอบข่ายของคำถามให้ครอบคลุมขอบข่ายของพฤติกรรมแล้วดำเนินการสร้างข้อคำถามตามขอบข่าย

3. นำแบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

4. ปรับปรุงแบบประเมินตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาความครอบคลุมของข้อคำถามและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.1 ดร.พระครูปัจฉิมวราภรณ์ วุฒิศึกษา Ph.D. สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหานาค กรุงเทพฯ มีความเชี่ยวชาญด้านคุณธรรม จริยธรรม

4.2 นายกฤต หมื่นเจริญ วุฒิศึกษา ศษ.บ. สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้อำนวยการโรงเรียนชำนาญการ โรงเรียนบ้านหนองแปน มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาศึกษา

4.3 นายชยานนค์ มนตรี วุฒิกการศึกษา กศ.ม. สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม รองผู้อำนวยการโรงเรียนชำนาญการ โรงเรียนบ้านหัวหมู มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดผลการจัดการเรียนรู้

4.4 นายสวัสดิ์ วงขารี วุฒิกการศึกษา กศ.ม. สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครู โรงเรียนหนองม่วงวิทยาการ มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย

4.5 นายชาคริต เดชโยธิน ครู ชำนาญพิเศษ โรงเรียนบ้านเหล่าผักหวาน วุฒิกการศึกษา กศ.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5. นำแบบประเมินพฤติกรรมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วจัดพิมพ์ เพื่อนำไปทดลอง (Try-out) ต่อไป

6. นำแบบประเมินพฤติกรรมไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนบ้านเวงคงหนองยาง ตำบลเวงคง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน

7. นำแบบประเมินพฤติกรรมที่ไปทดลองใช้มาวิเคราะห์หาคุณภาพ โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cron Bach ; บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 96)

8. จัดพิมพ์แบบประเมินพฤติกรรมฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย

3. แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง เพื่อสำรวจปัญหาและผลการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนหลังปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์

3.2 ขอคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับรูปแบบการสัมภาษณ์

3.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามโครงสร้างที่กำหนด

3.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา จากนั้นจึงเสนอแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับกระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

3.5 ปรับปรุงแก้ไข แบบสัมภาษณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการค้าเนินตามแผนต่อไป

4. แบบประเมินกิจกรรมเสริม 5 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการแบ่งเขตความรับผิดชอบ บริเวณภายในโรงเรียน กิจกรรมการเดินทางมาโรงเรียน-กลับบ้าน กิจกรรมการปฏิบัติงานของ เวิร์ประจำวัน กิจกรรมการบันทึกความดีและกิจกรรมการตรวจความสะอาดและการแต่งกาย ประจำวันเป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมร่วมกันจัดทำขึ้นเป็น แบบสอบถามชนิดแบบปลายเปิด โดยมีขั้นตอนการสร้าง คือ

1. ศึกษาขอบข่ายการดำเนินงาน โครงการ
2. กำหนดหัวข้อการประเมินตามขอบข่ายการดำเนินโครงการ
3. นำไปให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูเฝ้าประจำวันและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ประเมินผล สรุปผล รายงานผลการดำเนินโครงการ

4. แบบบันทึกการประชุมเป็นแบบบันทึกการประชุม สรุปผล ของโรงเรียนที่ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยใช้การบันทึกข้อตกลง ข้อสังเกต ผลการวิพากษ์วิจารณ์และผลการ ปฏิบัติงานในระหว่างการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียน บ้านหนองแปน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปขอความ อนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแปน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนไปเก็บ ข้อมูลและนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนด้วยตนเอง

3. รวบรวมแบบประเมินพฤติกรรม

4. ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมเก็บรวบรวมข้อมูลสรุปและรายงานผลการ ประเมินกิจกรรมเสริมทั้ง 4 กิจกรรม

5. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน แล้วนำมา สรุปผล

6. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดการสัมภาษณ์ ดังนี้ ตั้งแต่วันที่ 22 -

7. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการ ดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสังเกตพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนก่อนการเสริมสร้างและหลังการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านหนองแปน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านหนองแปน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนรายด้านและภาพรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) เปรียบเทียบกับเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการแสดงพฤติกรรมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการแสดงพฤติกรรมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการแสดงพฤติกรรมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการแสดงพฤติกรรมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเสนอในรูปแบบความเรียงเป็นภาพรวม

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาค่าคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าอำนาจการจำแนกรายข้อกับคะแนนรวมรายด้าน (Item-total Correlation) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Simple Correlation Coefficient) ของเพียร์สัน

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการครอนบาค (Cronbach ; บุญชุม ศรีสะอาด. 2543:96)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ย

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ μ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\sigma = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

ร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

เมื่อ X คือ คะแนนทั้งหมด

N คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ได้แก่

ค่าสถิติ t-test (Dependent Samples)

สูตรค่าสถิติ t-test ดังนี้

$$t = \frac{\bar{d}}{\frac{S_d}{\sqrt{n}}} \quad \text{โดยที่} \quad S_d = \sqrt{\frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	t	คือ	ค่า t-test
	d	คือ	ผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
	\bar{d}	คือ	ผลต่างเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
	S_d	คือ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	n	คือ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY